

**Volumen Epistolarum, Qvas Romani Pontifices, Gregorijs
III., Stephanvs III., Zacharias I., Pavlvs I., Stephanvs IV.,
Adrianvs et Pseudopapa Constantinus miserunt & reges
Francorum, Carolvm Martellvm, ...**

Gretser, Jacob

[München], 1613

Jtem exemplar Epistolæ eiusdem Papæ ad Domnum Pippinum, Carolvm, &
Carolomannum dilectum, in quo continetur quod Haistolfus irritum
fecerat pactum & iuramentum, quod iisdem Regibus de iustitia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65166](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65166)

Math. 25.

tenetis, & iam futuro in saeculo cum Christo in aeternum regnetis, promerentes illam dominicam promissionem audire: *Venite benedicti patris mei; pro eo quod certamen bonum certati estis, cursum consummasti, fidem seruastis. Sumite positas vobis coronas, & accipite regnum vobis ab origine mundi praeparatum. Nam & ex hoc praecelsae & à Deo custoditae Excellentiae vestrae innotescimus, quia petiit nobis optatus religiosus Abbas vestri Monasterij sancti Benedicti pro monachis suis, qui cum tuo germano profecti sunt, vt eos absoluere iubeas, sed qualiter tua fuerit voluntas, ita de eis exponere iubeas. Incolumem excellentiam tuam gratia superna custodiat.*

Item exemplar Epistola eiusdem Papa ad Domnum Pippinum, Carolum, & Carolomannum dilectum, in quo continetur quod Haistolfus irritum fecerat pactum & iuramentum, quod iisdem Regibus de iustitia sancti Petri pollicitus fuerat cum nimis adiurationibus; iterum postulans adiutorium obtinere contra eundem.

IX.

Exstat a-
pud Bar.
Anno 755.
& Cent. 8.
cap. 10.

DOMNIS excellentissimis filiis Pippino Regi & nostro spiritali compatri, seu Carolo & Carolomanno item Regibus, & vtrisque patritiis Romanorum. Stephanus Papa. Prouidi & sapientissimi Salomonis Prophetica, ita fertur assertio. *Nomen bonum super misericordiam.* Nomen quippe bonum est, fidem, quam quis pollicitus fuerit, immaculato corde & pura conscientia custodire, & operibus implere. Nomen enim bonum est, totis viribus ad exaltationem

nem

nem sanctæ Dei Ecclesiæ, per quam & salus Christianorum existit, decertare. Bonum enim inter omnes gentes de vobis exijt nomen; si operibus fuisset impletum: Redemptor namq; noster misericors & multum miserator dominus, illis propitiator existit, quos omnino tota mentis integritate fideles, & defensores sanctæ suæ Ecclesiæ cognouerit: qualis remuneratio, aut merces sub cælo existimanda & coæquanda est, ad eam quæ pro defensione Dei Ecclesiæ, & domus beati Petri est rependenda? Ideo namq; excellentissimam & à Deo protectam bonitatem vestram super turbas populorum, & multarum gentium idem Rex Regum & Dominus dominantium saluos vos instituit, vt per vos sancta Dei Ecclesia exaltetur, potuerat namq; alio modo, vt illi placitum fuisset, sanctam suam vindicare Ecclesiam & iustitiam sui principis Apostolorum exigere; sed quia mentem & conscientiam vestram à Deo profecte spiritualis Compater, & dulcissimi filij, probare voluit, ideo nostram infelicitatem ad vos venire præcepit. Tradidimus enim corpus & animam nostram, in magnis laboribus viam spatiosam & longinquam prouinciam, valde fisi in vestra fide, per Dei nutum, illuc profecti sumus, adflicti in niue & frigore, æstu & aquarum inundatione, atque validis fluminibus & atrocissimis montibus, seu diuersis periculis.

Etenim dum vestris mellifluis obtutibus præsentati sumus, omnes causas principis Apostolorum in vestris manibus commendauimus, quoniam quidem, inspirati à Deo, aurem petitionibus nostris adcommodare dignitati estis, & vos B. Petro polliciti estis eius iustitiam exigere & defensionem sanctæ Dei Ecclesiæ procurare, & vt verè fideles Deo, pura mente,

K

pro

pro defensione Dei Ecclesiae, dimicandum properastis. Sed omnipotens Dominus qui conterit bella ab initio, qui superbos humiliat, & humiles exultat, ilico iustitiam B. Petri vestrae bonitati, & omnibus Christianis demonstravit, & tale praefulgidum miraculum ostendit, quale omnino gloriosum est referendum: illi enim inimici Dei & sanctae Ecclesiae qui in sua ferocitate confidebant, veloces pedes habentes ad effundendum sanguinem, super breuem numerum populi vestri irruerunt, & ita per manum B. Petri omnipotens Dominus victoriam vobis largiri dignatus est, vt illi, qui innumerabiles existebant, a paucis hominibus fuissent interempti, & humiliati sunt ipsi inimici beati Petri vsq; ad terram; & ita timorem & tremorem in illis Dominus inmisit per intercessionem B. Petri, vt ad nihilum deuenirent. Non enim gladius hominis, sed gladius Dei est, qui pugnat; videns namque suam deceptionem iniquus Haistolfus Rex cum suis Deo destructis iudicibus, per blandos sermones, & suasiones atq; Sacramenta illuserunt prudentiam vestram & plus illis falsa dicentibus, quam nobis veritatem asserentibus credidistis.

Magno namq; dolore & tristitia, excellentissimi filij, cor nostrum repletum est. Cur minime bonitas vestra nos audire voluit? Omnia denique, quae per Dei iussionem vobis locuti sumus, veraciter ediximus, & iam patefacta sunt, vt facta ipsa demonstrant; etenim sicut primitus Christianitati vestrae ediximus, iniquus Haistolfus Rex, ingresso in eius perfido corde Diabolo, omnia, quae per Sacramentum beato Petro, per nostros Missos, restituenda promisit, irrita fecit, & nec vnus palmi terrae spatium beato Petro

tro

tro reddere voluit. A die enim illo à quo melliflua bonitate vestra separati sumus, tantum nos affligere, & tribulare visus est, quantum non potest os hominis enarrare, in magna namque despectione sanctam DEI Ecclesiam & nostram humilitatem & vestros Missos habere visus est, quia etiam & ad nostram propriam animam auferendam mala eius imperatio & summissio facta est. Quid multa dicimus? tantum nos tribulauit, quia etiam, si dici potest, & ipsi lapides pro nobis flerent, tamen omnia vester consiliarius Fulradus Presbyter & Abbas, vna cum suis sociis, si Deum præ oculis habent, omnia vobis enarrare possunt. Non enim, quia iam reddere, vt constituit, propria beati PETRI voluit, sed etiam * scameas atque deprecationes seu ** B. scama-
ras.* deuastationes in ciuitatibus & locis beati PETRI facere sua imperatione nec cessauit, nec cessat: oblitus quippe est Deum, qui fecit eum, & fidem Christianam transgressus est, quomodo vterius credendus est siue ipse, siue eius consentanei, qui in tanta DEI mysterij Sacramenta præbuerunt & noluerunt conseruare? Verè enim omnia vobis prædiximus de eiusdem impij regis mendacio & falsitate & quemadmodum diximus, manifesta sunt vobis, & periurium eius declaratum est.

Pro quo peto vos excellentissimi & à Deo protecti filij & nimis obsecro, doleat vobis pro sancta Dei Ecclesia, & beati Petri causa, & quæ per donationem beato Petro offerendum promisistis, ei possidendum contradere debeatis, mementote & semper in vestris præcordiis firmiter tenete, quod promisistis eidem

ianitori regni cœlorum. Nulla iam vos seducat suasio aut acceptilatio, considerate quam fortis existit exactor idem princeps Apostolorum B. Petrus, videte omnia quæ ei promisistis, & per donationem offerendum polliciti estis contradere festinate, vt non lugeatis in æternum, & condemnati maneatis in futura vita. Vita enim huius mundi breuis est, & sicut vmbra declinatur, & sicut vestimentum inueterascit. Illam vitam æternam, quam vobis B. Petrus pro sua causa, & iustitia promisit, tota mente & integro corde quaerite: Decertate bonum opus, quod cœpistis, implere & quæ per donationem manu vestra confirmastis, protectori vestro B. Petro reddere festinate, quoniam scriptum est: *Melius est non vouere quam vouere, & votum non reddere.* Sciatis enim, quia sicut Chirographum, vestram donationem princeps Apostolorum firmiter tenet, & necesse est, vt ipsum Chirographum expleatis, ne dum iustus iudex ad iudicandum viuos & mortuos, & sæculum per ignem, aduenerit, in futuro iudicio, idem princeps Apostolorum idem Chirographum demonstrans, nullam habere firmitatē, districtas cum eo faciatis rationes, sed magis explete quod promisistis velociter, vt iterum vitam æternam, quam ab ipso principe Apostolorum promissam habetis, possideatis.

Eccles. 5.

Coniuro vos, excellentissimi & à Deo protecti filij, per Deum omnipotentem qui continet omnia sua potentia, & per sanctam eius matrem gloriosam semper virginem Mariam, dominam nostram, atque per virtutes cœlorum, & per beatos principes Apostolorum Petrum & Paulum, atque per tremendum iudicij diem, vbi omnes constrictè, ad reddendum de nostris

stris factis rationem, ad sistere habemus, vbi nulla est ingeniosa excusatio, velociter & sine villo impedimēto, quod B. Petro promisistis per donationē vestram ciuitates & loca, atq; omnes obsides & captiuos B. Petro reddite, vel omnia quę ipsa donatio continet, quia ideo vos Dominus per humilitatem meam, mediante B. Petro, vnxit in reges, vt per vos sancta sua exaltetur Ecclesia, & princeps Apostolorum suam iustitiam suscipiat.

Magnum desiderium in nostro corde habebamus vestros mellifluos vultus aspicere & de vestrę iocunditatis læticia gaudere, iuxta quod sapientissimus ait Salomon, *per vicos & plateas quæsiui, quem dilexit anima Cant. 3. mea;* & certè, quos dileximus, per Dei iussione, inuenimus & quos desiderauimus, amplexi sumus, pro quo diffusa est super vos benedictio & gratia B. Petri, vt Domini fuit prouisio quod nullus de vestris parentibus meruit suscipere, vos suscepistis, & princeps Apostolorum, præ cæteris regibus & gentibus vos suos peculiare faciens, omnes suas causas vobis commisit, & vos reddetis rationem Deo, quomodo pro iustitia ipsius Ianitoris regni regnorum decertaueritis, cunctus namq; noster populus Reipublicæ Romanorum, magno dolore & amarissimis lachrymis vna nobiscum tribulantur, pro eo, dum ad tam longam & spaciosam prouinciam properauimus, & præ fatigio validi itineris, caro nostra minuata est; sic vacui & infructuosi, sine effectu iustitię reuersi sumus, attamen nos infelices, iuxta Dominicum præceptum egimus, & omnes causas B. Petri vobis commendauimus & vobis pertinet hoc siue ad peccatum siue ad mercedem. Nam & omnes gentes ita firmiter tenebant, quod be-

tus Petrus nunc per vestrum fortissimum brachium suam percepisset iustitiam, & factum non est, & in magno cordis stupore de hoc omnes euenerunt.

Sed peto excellentissimam bonitatem vestram, ut vituperium hoc agentibus auferatis, & omnibus fidem vestram operibus ostēdite, eò quòd fides, ut scriptum est, sine operibus otiosa est, cum qua enim fiducia aut fortitudine ad expugnandos inimicos vestros pergere potestis, si iustitiam beati Petri, ut promisistis, & initiastis, nō perfeceritis? si enim, ut cōepistis operibus adimpleueritis, eritis semper victores & fortissimi super vestros inimicos, & præsens regnum per multorum annorum spacia cum bona possidebitis fama, & vitam percipietis aeternam. Tanto operi direximus ad vos Wilharium Reuerentissimum & Sanctissimum fratrem & coëpiscopum & fidelem, qui vobis omnia de nostra tribulatione & causa B. Petri proprio ore enarret, cui in omnibus credere iubeatis, & exitum bonum in causa B. Petri ponere. Incolumem excellentiam vestram, gratia superna custodiat. Bene valete.

Item Epistola eiusdem Papae per Droctegangum Abbatem directa, in qua continentur gratiarum actiones & uberrima benedictiones.

X.

DOMNO excellentissimo filio Pippino Regi, Stephanus Papa. Præsens Droctegangus Abbas sacris liminibus protectoris tui beati Apostolorum principis Petri, & nostris obtutibus præsentatus imposta sibi verba salutationis ac sospitatis, à Deo